

Yo‘el kitobi va Laodikiya Yettinchi kun Adventistlar Jamoati — O‘ttiz uchinchi raqam

Jeff Pippenger

2026-01-21

O‘ttiz Uchinchi Raqam

Yakshanba qonuni paytida bir yuz qirq to‘rt ming kishi, bashoriy ma’noda, o‘n birinchi soat ishchilari bilan uchrashadi. Bir yuz qirq to‘rt ming kishi allaqachon muhrlangan bo‘ladi va shundan so‘ng ular buyuk olomonni Bobildan chiqishga hamda yettinchi kun — Shabbat uchun ular bilan birga turishga da’vat qiladilar. Xudoning uyi ustidan hukm Yakshanba qonunida nihoyasiga yetadi, so‘ng esa hukm g‘ayriyahudiylarga, buyuk olomonga — Xudoning boshqa suruviga o‘tadi. Vahiy kitobining yettinchi bobi har ikkala guruhni ham ko‘rsatadi, beshinchi muhrda esa Zulmat asrlaridagi shahidlar Xudo ularning shahidligi uchun papalik hokimiyatini qachon hukm qilishini so‘rab: “Qachongacha?” deydilar. Ularga papalik ta’qibining shahidlaridan iborat ikkinchi guruh to‘lgunga qadar qabrlarida orom olishlari aytiladi va ularga oq liboslar beriladi. Vahiy kitobining yettinchi bobidagi buyuk olomon oq liboslar kiygan, chunki ular yaqinlashib kelayotgan Yakshanba qonuni inqirozidagi papalik shahidlarining ikkinchi guruhini ifodalaydi. Vahiy kitobining yettinchi bobi va beshinchi muhr, xuddi Smirna va Filadelfiya jamoatlari kabi, ana shu ikki guruhga taalluqlidir. Smirna papalikning yakuniy qonli qirg‘inidagi shahidlarni, Filadelfiya esa bir yuz qirq to‘rt ming kishini ifodalaydi.

Butrus Qaysariya Filipida uchinchi soatda turibdi, va “olti soat” emas, “olti kun” o‘tgach, u Yakshanba qonunining — ya’ni to‘qqizinchi soatning — chekkasida bo‘lar edi.

Olti kundan keyin Iso Butrusni, Yoqubni va uning ukasi Yuhannoni olib, ularni alohida holda baland bir toqqa olib chiqdi. Va u ularning ko‘z o‘ngida qiyofasini o‘zgartirdi: uning yuzi quyosh kabi porladi, kiyimlari esa nurdek oppoq bo‘ldi. Va mana, ularga Muso bilan Ilyos ko‘rinib, U bilan suhbatlashayotgan edilar. Matto 17:1–3.

Yakshanba qonuni vaqtida bir yuz qirq to‘rt ming kishi bashoratli ma’noda buyuk olomon bilan uchrashadi. Ilyos o‘limni tatib ko‘rmaydigan bir yuz qirq to‘rt ming kishini ifodalaydi, Muso esa Rabbida vafot etadiganlarni ifodalaydi. Ular Yakshanba qonuni vaqtida Masih bilan birga turadilar; bu aynan Masih xochda inoyat shohligini barpo qilganidek, O‘z ulug‘vorlik shohligini moylaydigan joydir. Agar siz hanuz biz uchinchi soatdan to‘qqizinchi soatgacha bo‘lgan olti soatlik davr bilan bog‘liq holda bayon qilayotgan mantiqqa rioya etayotgan bo‘lsangiz, unda nihoyatda alohida bir misolni ko‘rish zarur.

Qaysariya Filipidagi uchinchi soat Qaysariya Maritimadagi to‘qqizinchi soatning omegasining alfasidir. Men shuni ko‘rsatmoqdaman: oradan olti soat emas, balki olti kun o‘tgach, Butrus O‘zgarish tog‘ida bo‘ladi; bu, shuningdek, to‘qqizinchi soat bo‘lgan yakshanba qonunida yakun topadigan tarixni ham tasvirlaydi. Olti kunlik davr olti soatlik davrga mos keladi, ammo faqat Qaysariyadan Qaysariyagacha bo‘lgan fraktal sifatida. Nihoyatda alohida jihati shundaki, tarixning

olti soatlik davri ichida tarixning fraktali bo'lishi hodisasi Hosil bayrami mavsumini ko'rib chiqqaningizda aynan sodir bo'ladigan narsadir. Masihning o'limidan Hosil bayramigacha bo'lgan olti soat xoch davridan milodiy 34-yilgacha bo'lgan davrning fraktalidir; o'sha paytda muqaddas hafta yakunlanib, xushxabar g'ayriyahudiylarga bordi.

“Endi esa mag'rurlik va hasad nurning kirib kelishiga eshikni yopdi. Agar cho'ponlar va donishmandlar keltirgan xabarlarga ishonch bildirilsa, bu ruhoniylar va ravvinlarni nihoyatda nochor bir ahvolga solib qo'yar, ularning o'zlarini Xudoning haqiqatini sharhlovchilar deb bilish da'vosini inkor etar edi. Bu ilmiy ustozlar o'zlari butparast deb atagan kishilardan ta'lim olishgacha egilmas edilar. Ular aytdilarki, Xudo ulardan yuz o'girib, nodon cho'ponlar yoki sunnat qilinmagan g'ayriyahudiylar bilan aloqa qilgan bo'lishi mumkin emas. Ular shoh Hirod va butun Quddusni hayajonga solayotgan bu xabarlarga nisbatan o'z nafratlarini namoyon etishga qaror qildilar. Ular bu ishlar rostdan ham shunday ekanini ko'rish uchun hatto Baytla'hmga ham bormadilar. Va ular xalqni Isoning shaxsiga bo'lgan qiziqishni mutaassibona bir hayajon deb bilishga yo'naltirdilar. Masihning ruhoniylar va ravvinlar tomonidan rad etilishi shu yerda boshlandi. Ana shu nuqtadan boshlab, ularning mag'rurligi va o'jarligi Najotkorga nisbatan qat'iy nafratga aylandi. Xudo g'ayriyahudiylar uchun eshikni ochayotgan bir paytda, yahudiy yo'lboshchilari bu eshikni o'zlariga yopayotgan edilar.” The Desire of Ages, 62.

Muqaddas hafta o'rtasida Masih xochga mixlandi. Uch yarim yil o'tgach, Stefan toshbo'ron qilindi va Korniliy Butrusni chaqirtirdi. Xochdan uch yarim yil o'tgach, qadimgi Isroil uchun sinov muddati to'liq nihoyasiga yetadi. Shunda Stefan osmonga boqib, tik turgan Masihni ko'rdi; bu Doniyor o'n ikki bob birinchi oyatdagi sinov muddatining yopilishining ramzidir. Eshik qadimgi Isroil uchun yopildi va G'ayriyahudiylar uchun ochildi.

Masihning to'qqizinchi soatda vafot etgan paytidan boshlab, Stefaning o'limi va Butrusning to'qqizinchi soatda chaqirilishigacha bo'lgan davrda, Korniliy va Stefan o'n ikki yuz oltmish bashoratli kun bajo keltirilganining ikki guvohidir. O'limning to'qqizinchi soatidan o'limning to'qqizinchi soatigacha 1,260 bashoratli kun bo'lgan. O'limning to'qqizinchi soatidan Hosil bayramining to'qqizinchi soatigacha bo'lgan muddat ellik ikki kun oralig'ida 1,260 kunning fraktalini ko'rsatadi.

Elliginchi mavsum bo'lgan fraktal o'sha 1 260 kunning boshida joylashgan bo'lib, o'sha kunlarning oxirida Butrus payg'ambarlik jihatidan Kesariyada ham uchinchi, ham to'qqizinchi soatda joylashtirilgan. Ikki Kesariya payg'ambarlikdagi olti soatlik davrning alifasi va omegasini ifodalaydi. Ikki Kesariyaning payg'ambarlikdagi olti soatlik davri ichida Butrus olti kun yo'l bosadi va O'zgartirilish tog'iga yetib boradi. Tog' Yakshanba qonunida yakuniga yetadigan muhrlanishni anglatadi; aynan o'sha yerda g'olib jamoat barcha tog'lardan yuqoriga ko'tariladi. O'sha olti kun Kesariyadan Kesariyagacha bo'lgan olti soatlik davrni ifodalaydi va bu davr ichidagi bir fraktaldir; xuddi Elliginchi mavsum ham ayni o'sha muqaddas davrning boshidagi bir fraktal bo'lgani kabi.

Boshlang'ich fraktal Hosil bayramlari mavsumi bilan bog'liq Bahor bayramlarining bajo bo'lishi edi. Kesariya Filippidan To'g'riqiyofa o'zgarishi Tog'igacha bo'lgan yakuniy fraktal ham

muqaddas hafta bilan bashoratomuz tarzda o‘zaro bog‘langandir. Tog‘da Ota, Masihning suvga cho‘mishida qilganidek va xochdan sal oldin qiladiganidek, so‘zladi. Ota muqaddas haftaning boshlanishidan to xochgacha uch marta eshitilarli tarzda gapirdi: bir marta suvga cho‘mishda, so‘ng To‘g‘riqiyofa o‘zgarishi Tog‘ida, keyin esa yaqinlashib kelayotgan xochning soyasida so‘zladi.

Xoch Uning suvga cho‘mdirilishi bilan boshlangan 1 260 kunning omegasidir. Suvga cho‘mdirilish va xoch Doniyor to‘qqizinchi bobidagi muqaddas haftaning muayyan yo‘lko‘rsatkichlaridir; shu tariqa, O‘zgarish tog‘ini muqaddas haftaning bir qismi sifatida belgilaydi. Agar birinchi va oxirgi yo‘lko‘rsatkichlar muqaddas hafta haqidagi bashoratning bajarilish yo‘lko‘rsatkichlari bo‘lsa, unda o‘rta yo‘lko‘rsatkich ham bashorat zarurati bilan xuddi shunday bo‘lishi kerak.

Cho‘qinish — birinchi farishta; O‘zgartirilish tog‘i — ikkinchi, xoch esa — uchinchidir. Tog‘da Xudo Muso va Ilyosni qoldiq jamoatning yo‘l ko‘rsatkichlari sifatida tanitdi. Bu tatbiq Butrus, Yoqub va Yuhannoning uch karra ramzi bilan o‘zaro bog‘langan. Iso Butrus, Yoqub va Yuhannoni O‘zi bilan birga olgan uch holat bo‘lgan. Birinchi safar bu Yairning qizining tirilishi edi, ikkinchisi — O‘zgartirilish, uchinchisi esa — Getsemaniya. Birinchi safar Butrus, Yoqub va Yuhanno tiriltirilgan o‘n ikki yoshli bokirani ko‘rdilar.

Iso qaytib kelganida, xalq Uni xursandchilik bilan qarshi oldi, chunki hamma Uni kutayotgan edi. Va mana, Yairus degan bir kishi keldi; u sinagoga boshlig‘i edi. U Iso oyoqlari ostiga yiqilib, Undan uyiga kelishini yolvord. Chunki uning taxminan o‘n ikki yoshda bo‘lgan yagona qizi bor edi va u o‘lim to‘shagida yotar edi. Iso borar ekan, xalq Uni siqib o‘rab borardi. Luqo 8:40–42.

Yair ismi “yorituvchi” hamda “nurli va ulug‘vor bo‘lish” degan ma‘noni anglatadi. Butrus, Yoqub va Yuhanno Masihning faqat o‘zlariga xos mehmonlari bo‘lgan uch voqeadan bu birinchisi edi, va Yair birinchi farishtani ifodalaydi; u o‘z ulug‘vorligi bilan yer yuzini yoritadi. O‘n ikki yoshli bokira qiz bir yuz qirq to‘rt ming sifatida tiriltirilishi lozim bo‘lgan bokiralarni ifodalaydi. Masih o‘n ikki yil davomida qon ketishi dardiga muhtalo bo‘lgan bir ayol bilan bo‘lgan muloqotidan keyin bokira qizning uyiga yetib keldi.

Va o‘n ikki yildan beri qon oqish dardiga muhtalo bo‘lgan, butun tirikchiligini tabiblar yo‘liga sarflagan, ammo ulardan birortasi tomonidan ham shifo topa olmagan bir ayol Uning orqasidan kelib, kiyimining etagiga tegdi; va shu zahoti qon oqishi to‘xtadi. Luqo 8:43, 44.

O‘n ikki yoshli bokira qiz tilga olinadi, so‘ngra keyingi oyatda o‘n ikki yildan beri qon ketish dardiga muhtalo bo‘lgan bir ayol tilga olinadi. Bu ayol bokira qizning butun umri davomida qon ketish dardiga ega bo‘lgan edi. Iso bokira qizni qutqarish uchun yetib borish maqsadida qon ketish dardiga muhtalo ayolning yonidan o‘tib ketmoqchi edi. Bu ayol Laodikiyaga berilgan xabar orqali ifodalangan birinchi farishtaning xabarini ifodalaydi. Masih bokirani tiriltirib, hayotga qaytarmoqchi edi, va bemor ayol, Laodikiyalik ayol, hali ham Ilohiyatga teginish uchun qisqa bir imkoniyatga ega edi. Bola oxirgi avlodni ifodalaydi, va Iso so‘nggi kunlarning bokirasini tiriltirish uchun kasalmand bir ayol — Laodikiya — yonidan o‘tib bormoqda. Bokira tiriltirilgan paytda,

ayol yo sog‘aygan, yo uning yonidan o‘tib ketilgan bo‘ladi.

Birinchi farishtaning o‘ziga xos xususiyati qo‘rquvdir, va qo‘rquvning ikki turi bor.

U hali gapirib turganida, sinagoga boshlig‘ining uyidan bir kishi kelib, unga dedi: Qizing vafot etdi; Ustozni ovora qilma. Lekin Iso buni eshitib, unga javoban dedi: Qo‘rqma; faqat ishon, va u sog‘aytiriladi. Luqo 8:49, 50.

So‘ngra Butrus, Yoqub va Yuhanno Masihning suvga cho‘mishi bilan ramziy ifodalangan tirilish birinchi va uchinchi farishtalarning quvvatlantirilishini ifoda etgan xonaga kiradilar. O‘zgarish tog‘i — Butrus, Yoqub va Yuhanno guvoh bo‘lgan ikkinchi voqeadir. O‘zgarish tog‘i ikkinchi farishtadir, va Masih ayni o‘sha shogirdlarni Getsemaniyaga olib borganida, bu uchinchi farishtani ifoda etgan. Ikkinchi bosqichda, O‘zgarish tog‘ida “ikki karra tasdiqlanish” mavjud, chunki Tog‘ning yo‘l belgisi Ota gapirgan uch martaning o‘rtasidir. Birinchisi Uning suvga cho‘mishida bo‘lgan, bu o‘n ikki yoshli bokiraning tirilishi bilan mos keladi; ikkinchisi Tog‘ edi, uchinchisi esa xochdan sal oldin bo‘lgan. Ota gapirgan uch marta bilan uch shogirdning Iso bilan alohida borgan uch martasi, har ikkala qatordagi ikkinchi yo‘l belgisi O‘zgarish tog‘i ekanligi orqali o‘zaro bog‘langan.

U uyga kirganida, Butrus, Yoqub, Yuhanno hamda qizning otasi va onasidan boshqa hech kimning ichkariga kirishiga yo‘l qo‘ymadi. Hammaning ko‘zi yoshda edi, ular qiz uchun yig‘lab, aza tutayotgan edilar. Lekin U dedi: Yig‘lamanglar; u o‘lmagan, uxlab yotibdi. Ular esa qizning o‘lganini bilganlari uchun Uni masxara qilib kuldilar. Shunda U hammani tashqariga chiqarib yubordi, qizning qo‘lidan ushladi va: Qizaloq, tur, deb murojaat qildi. Va uning ruhi qaytib keldi, u darhol o‘rnidan turdi; so‘ng U unga ovqat berishni buyurdi. Qizning ota-onasi hayratda qoldilar; ammo U bo‘lgan voqeani hech kimga aytmaslikni ularga qattiq tayinladi. Luqo 8:51–56.

Butrus, Yoqub va Yuhanno, xuddi Lazar singari uxlab yotgan bokiraning tirilishida birinchi farishtaga guvoh bo‘ladilar. U uyg‘onganida, darhol o‘rnidan turdi va unga ovqat berildi. Ilyos va Muso Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida tiriltirilganlarida, ular darhol o‘rinlaridan turadilar, so‘ngra Muqaddas Ruh o‘lchovsiz tarzda to‘kiladi; bu bokiraning ovqatini ifodalaydi. Luqo voqealarni bayon qilgan hol bundan mustasno, O‘zgarish tog‘i voqeasi Qaysariya Filippidan olti kun keyin sodir bo‘lgan.

Va bu so‘zlardan taxminan sakkiz kun o‘tgach, U Butrus, Yuhanno va Yoqubni olib, ibodat qilish uchun toqqa chiqdi. U ibodat qilayotganida, Uning yuz qiyofasi o‘zgardi, kiyimi esa oppoq va yarqirab turadigan bo‘ldi. Va mana, U bilan ikki kishi — Muso va Ilyos — suhbatlashayotgan edi. Luqo 9:28–30.

Matto va Mark ikkalasi ham qat‘iy ravishda “olti kundan keyin” deydilar, Luqo esa “taxminan” sakkiz kun deydi. Muqaddas Kitob mualliflari vaqtni hisoblashning ikki usulidan foydalanganlar; ulardan biri inklyuziv, ikkinchisi esa eksklyuziv deb ataladi. Dastlab qaraganda bu qarama-qarshilikdek ko‘rinishi mumkin, biroq Luqoning “taxminan” degani uning inklyuziv ma’noda so‘zlayotganini ko‘rsatadi, Matto va Markning “olti kundan keyin” deyishlari esa ular to‘liq kunlarni sanaganliklarini, sakkiz kunlik davrni boshlab bergan kunni ham, o‘sha davrni

yakunlagan kunni ham hisobga kiritmaganliklarini bildiradi. Bu farq ayni bir davrning ikkita sonli ramzini hosil qiladi; ulardan biri sakkiz soni, ikkinchisi esa olti kundir.

Qaysariya Filipi va O'zgartirilish Tog'idan boshlab olti yoki sakkiz kunlik davr haqidagi ikki guvohlik bilan tasdiqlanadigan narsa shuki, Masih bir yuz qirq to'rt mingni muhrlaydigan davrda sakkiz soni Nuhning kemasidagi sakkiz jonni, olti esa Filadelfiya nomli oltinchi jamoatni ifodalaydi; u yettitadan bo'lgan sakkizinchi jamoat bo'lishga tayinlangandir. Ular Muso, Ilyos va Masihning ulug'lanishida sakkizinchiga aylantiriladilar. Tog'dagi ulug'lanish Musoning tarixidagi tog'dagi ulug'lanish orqali ham timsollashtirilgan.

Muso toqqa ko'tarilganida, u o'zi bilan yetmish oqsoqolni va Yoshua'ni oldi.

So'ng Muso, Horun, Nadov, Abihu va Isroil oqsoqollaridan yetmish kishi tog'ga chiqdilar. Ular Isroilning Xudosini ko'rdilar; Uning oyoqlari ostida yoqut toshidan yasalgan qoplama singari bir narsa bor edi, u ravshanligida osmonning o'ziday edi. Isroil o'g'illarining zodagonlariga esa U O'z qo'lini tekkizmadi; ular Xudoni ko'rdilar hamda yeb-ichdilar. Egamiz Musoga dedi: "Mening huzurimga, toqqa chiq va o'sha yerda bo'l; Men senga tosh lavhalarni, O'zim yozgan qonun va amrlarni beraman, toki sen ularni ularga o'rgatgin."

Shunda Muso o'rnidan turdi va uning xizmatkori Yushu'a ham; Muso esa Xudoning tog'iga ko'tarildi. U oqsoqollarga dedi: "Biz sizlarning oldingizga qaytib kelgunimizcha, bu yerda bizni kutib turinglar; mana, Horun bilan Hur sizlar bilan birgadir; kimning biror ishi bo'lsa, ularga murojaat qilsin."

Muso toqqa chiqdi, va bulut tog'ni qopladi. Egamizning ulug'vorligi Sinay tog'i ustida qaror topdi, va bulut uni olti kun qopladi; yettinchi kuni esa U bulut ichidan Musoni chaqirdi. Isroil o'g'illarining ko'z o'ngida Egamiz ulug'vorligining ko'rinishi tog' cho'qqisida yondirib yuboruvchi olov kabidek edi. Muso bulutning o'rtasiga kirdi va toqqa ko'tarildi; Muso tog'da qirq kun va qirq kecha bo'ldi. Chiqish 24:9–18.

Birinchi farishtaning xabari — Yairning qizining tirilishi bo'lib, u Masihning suvga cho'mdirilishiga muvofiq keladi. So'ng olti kun o'tib, ikkinchi farishta bo'lgan O'zgarish Tog'i keldi; u esa xochga, ya'ni uchinchi farishtaga olib bordi. Ikkinchi farishta sifatida, Tog' ikki karra guvohlikka ega, chunki Tog'da Otaning so'zlashi uchlikning ikkinchi chizig'i bilan bog'lanadi. Butrus, Yoqub va Yuhanno Masihning alohida mehmonlari bo'lgan uch voqea, hamda Ota so'zlagan uch voqea — ikkalasi ham Otaning ovozinig ikkinchi namoyon bo'lishini ko'rsatadi; va Iso Butrus, Yoqub hamda Yuhannoni o'zi bilan olgan ikkinchi safar O'zgarish Tog'i edi. Tog'ning ikkinchi yo'l belgisi Otaning ovozi va uch shogirdning ikki karra guvohligiga ega, chunki ikkinchi xabar har doim "ikki karra bo'lish"ni ko'rsatadi.

Kechqurungi va ertalabki qurbonliklar orasidagi olti soatlik davr, Matto va Markda Qaysariya Filippiya bilan Tog' orasidagi olti kun orqali ifodalangan bo'lib, Musoning olti kunida ham aks etadi; yettinchi kuni u bulut ichiga chorlangunga qadar.

Bu chiziq ikkinchi farishtaning kutish vaqti bilan boshlanadi, xuddi Muso yetmish oqsoqolga o'zi qaytib kelgunicha "kutib turinglar", deb ko'rsatma berganidek. Chiziqdagi dastlabki olti kun

alohida ajratilgan, biroq baribir umumiy qirq olti kunning bir qismini tashkil etadi. Bu olti kun qirq kun bilan ifodalangan uchinchi sinovga olib boruvchi davrdir. Qirq olti kun ma'badni ramziy ifodalaydi; oltinchi kunlar Masihning o'limidan Pentikostgacha bo'lgan olti soatni, Uning xochga mixlanishidan o'limigacha bo'lgan olti soatni, Kesariyadan Kesariyagacha bo'lgan olti soatni va Butrusning yuqori xonadan ma'badgacha bo'lgan olti soatini anglatadi. Muso ahd qonunini qabul qilmoqda va ma'badni qanday ko'tarish haqida ko'rsatmalar olmoqda. Muqaddas Kitobda hech bir inson Xudoni ko'rmagan deyilgan bo'lsa-da, oqsoqollar "Isroilning Xudosini ko'rdilar." Tog'da Muso va oqsoqollar bilan birga Xudoning ulug'lanishi O'zgarish tog'idagi ulug'lanishning timsoli edi. Har ikkisi ham olti kunlik davrni o'z ichiga oladi. Musoning chizig'i ikkinchi farishtaning kutish vaqtini va ma'badni ifodalovchi to'liq qirq olti kunni o'z ichiga oladi. Uning qonunni qabul qilgan qirq kuni muhrlanishni ifodalaydi.

Butrus uchinchi soatda Kesariya Filippiyada edi; to'qqizinchi soatda Kesariya Maritimaga yo'l oldi; va olti-sakkiz kun ichida u Tog'da bo'lib, Musoning yetmish oqsoqoli bilan birga turar ekan, Doniyor o'ninchi bobda ko'rganidek, ulug'vor qilingan Rabbiy haqidagi vahiya saozvor bo'ladi. Doniyor yuzma-yuz Rabbiyni ko'rdi; xuddi Gid'on va yetmish oqsoqol ham shunday ko'rgan edilar. O'zgarish Tog'i — yuz qirq to'rt mingdan iborat Laodikeya harakati yuz qirq to'rt mingdan iborat Filadelfiya harakatiga aylantiriladigan joydir. Ular oltinchi jamoat bo'lgan sakkizinchi jamoatga aylanadilar; shu bois biz olti kunni va sakkiz kunni ko'ramiz.

Xochga mixlanishdan Uning o'limigacha bo'lgan olti soat, Pentikostning olti soati, Kesariyadan Kesariyagacha bo'lgan olti soat, O'zgarish tog'igacha bo'lgan olti kun va Musoning qirq kunga olib borgan olti kuni — bularning barchasi bir xil chiziqdır. Panium va yakshanba qonuni bo'lgan Kesariya Filippi oralig'ida bir yuz qirq to'rt ming kishi muhrlanadi. O'sha muhrlanish bo'linishga sabab bo'ladi.

Va men, Doniyor, vahiyotni yolg'iz o'zim ko'rdim; chunki men bilan birga bo'lgan odamlar vahiyotni ko'rmadilar; ammo ularga buyuk bir titroq tushdiki, ular yashirinish uchun qochib ketdilar. Doniyor 10:7.

Muso oqsoqollardan ajralib, shunday dedi: "Biz sizlarning oldingizga qaytib kelgunimizcha, shu yerda bizni kutib turinglar." Muso kutish vaqtida yetmish kishidan ajraldi, va yetmish hafta avvalgi ahd xalqining sinov muddatini ifodalaydi. Yetmishinchi hafta nihoyasiga yetganida — va o'sha yetmishinchi hafta Masih ko'plar bilan ahdni tasdiqlagan muqaddas hafta edi — Masih shunda avvalgi ahd xalqidan to'la ajraldi. Avvalgi ahd xalqining o'z qon oqishi masalasini hal qila oladigan davri, ya'ni ular Ibrohimning qoni orqali najot topganmiz deb ishonishlari, nihoyasiga yetdi va o'n ikki yoshli bokira tiriltirilib, xizmat qilish uchun tiklandi. Kutish vaqti boshlangan zahoti, Muso ahdning qonunini va ma'badni bunyod etish bo'yicha ko'rsatmalarni qabul qildi.

Butrus, Yoqub va Yuhanno Tog'da bo'lganlarida, Xudoning xalqining muhrlanishi va keyinchalik ularning bayroq sifatida ko'tarilishi o'sha ahd xalqini yuz qirq to'rt mingning ma'badi sifatida ifodalaydi. So'ngra o'n birinchi soat ishchilari o'sha ma'badga qo'shiladilar.

Egamiz shunday deydi: Hukmni saqlanglar va adolatni bajo keltiringlar; chunki najotim kelishga yaqin, solihligim esa ayon bo'lish arafasidadir. Buni qiladigan odam va unga mahkam

yopishadigan inson o'g'li baxtlidir; u shanbani uni harom qilmasdan saqlaydi va qo'lini har qanday yomonlik qilishdan tiyadi. Egamizga qo'shilgan begona xalqning o'g'li: "Egamiz meni O'z xalqidan butunlay ajratib qo'ydi", deb gapirmasin; bichilgan kishi ham: "Mana, men quruq daraxtman", demasin. Chunki Egamiz shanbalarimni saqlaydigan, Menga manzur bo'lgan narsalarni tanlaydigan va ahdimga mahkam yopishadigan bichilgan kishilarga shunday deydi: Men ularga O'z uyimda va devorlarim ichida o'g'illar va qizlarnikidan afzalroq bir o'rin hamda bir nom beraman; ularga abadulabad qoladigan, yo'qolmaydigan bir nom beraman. Shuningdek, Egamizga qo'shib, Unga xizmat qilish, Egamizning ismini sevish va Uning qullari bo'lish uchun kelgan begona xalqning o'g'illari — shanbani uni harom qilmasdan saqlaydigan va ahdimga mahkam yopishadigan har bir kishi — ularni ham Men muqaddas tog'imga olib kelaman va ibodat uyimda ularni shod qilaman; kuydiriladigan qurbonliklari va boshqa qurbonliklari qurbongohim ustida maqbul bo'ladi; chunki Mening uyim barcha xalqlar uchun ibodat uyi deb ataladi.

Isroilning quvg'inlarini yig'uvchi Parvardigor Egamiz shunday deydi: "Unga yig'ilganlardan tashqari, Men yana boshqalarni ham uning huzuriga yig'aman." Ishayo 56:1–8.

Butrus, Yoqub va Yuhanno, shuningdek Muso ham, ularni yomon ko'rgan o'z birodarlari tomonidan quvg'in qilingan "Isroilning haydalganlari"ni ifodalaydi.

Egamiz shunday deydi: Osmon Mening taxtimdir, yer esa Mening oyoqlarimning kursisidir; sizlar Men uchun qaysi uyni qura olasizlar? va Mening orom oladigan joyim qayerdadir?

Chunki bu narsalarning barchasini Mening qo'lim yaratgandir, va ularning barchasi vujudga kelgandir, — deydi Egamiz. Ammo Men mana bu kishiga, ya'ni kambag'al, ruhi ezilgan va Mening so'zim oldida titraydigan kishiga nazar solaman. Ho'kiz so'yuvchi kishi go'yo odam o'ldirgandekdir; qo'zi qurbon qiluvchi go'yo itning bo'ynini uzgandekdir; nazr keltiruvchi go'yo cho'chqaning qonini keltirgandekdir; xushbo'y tutatqi tutatuvchi go'yo butga baraka tilagandekdir. Ha, ular o'z yo'llarini tanladilar, va ularning joni o'z jirkanchliklaridan zavq oladi. Men ham ularning aldanduvlarini tanlayman, va qo'rqan narsalarini ularning boshiga keltiraman; chunki Men chaqirganimda, hech kim javob bermadi; Men so'zlaganimda, ular quloq solmadilar. Balki ular Mening ko'z o'ngimda yomonlik qildilar va Men xush ko'rmagan narsani tanladilar.

Egamizning kalomidan titraydiganlar, Egamizning so'zini eshitinglar; sizlardan nafratlangan, Mening nomim tufayli sizlarni quvib chiqargan birodarlaringiz: "Egamiz ulug'lansin", dedilar; ammo U sizlarning quvonchingiz uchun zohir bo'ladi, ular esa sharmanda bo'ladilar. Ishayo 66:1–5.

"Shodlik" so'zi Muqaddas Bitiklarda ko'p marotaba va turli shakllarda uchraydi, xuddi "uyalmoq" so'zi kabi. Butrusning Yo'el kitobidan keltirgan xabari mazmunida uyat va shodlik qarama-qarshiligi dono va nodon, yoki bug'doy va begona o'tlar kabi bir parallelni tashkil etadi. Yo'el mazmunida uyat va shodlik moyga, ya'ni keyingi yomg'ir xabariga ega bo'lganlar bilan unga ega bo'lmaganlarni ifodalaydi. Faqat shu tafsilotni ko'rganingizdagina, "Sizdan nafratlangan, Mening nomim uchun sizni quvib chiqargan birodarlaringiz", degan so'zlarning chuqurroq ma'nosiga yetib borishingiz mumkin. O'sha birodarlar Spalding and Magan kitobining birinchi va

ikkinchi sahifalarida “nomigagina adventistlar, Yahudo kabi”, deb atalgan kishilar bo‘lib, ular “bizni katoliklarga xiyonat qilib topshiradilar”, “chunki ular Shabbat tufayli bizdan nafratlandilar, zero uni rad eta olmadilar.” Sizdan nafratlanadigan birodarlaringiz sizni yerning Shabbati, Musoning yetti marta takrori haqidagi, rad etib bo‘lmaydigan xabar sababli quvib chiqaradilar. Bu yerda asosiy nuqta shuki, siz ta’limotga oid bir munozara, Ishayo aytganidek, bir bahs sababli quvib chiqarilasiz, va o‘sha ta’limotiy bahs keyingi yomg‘ir xabaridir.

Yo‘el bu xabarni “yangi sharob” deb ataydi, va agar sizda bu xabar bo‘lsa, sizda quvonch bor. Agar u sizda bo‘lmasa, Yo‘elning mayxo‘rlari kabi uyg‘onasiz va yangi sharob og‘zingizdan uzilganini ko‘rasiz. O‘sha vaqtda siz bashorat ma’nosida “uyalgan” bo‘lasiz. Moyga ega bo‘lgan sinf quvonchga ega, moysiz sinf esa uyaladi. Moy ayni paytda yangi sharob hamdir va u quvonch bilan bog‘liqdir. Shuning uchun Ishayo shunday deydi: “Egamizning so‘zini eshitinglar.” Bir sinf eshitishni tanlaydi, boshqasi esa karnay tovushiga quloq solmaydi. Ishayo eshitadigan sinfni aniq ko‘rsatadi, u shunday deganida: “Uning so‘zidan titraydiganlar.” Rabbiiy 11-sentabrda kelgan xabar tufayli quvilganlarni yig‘adi, va Yakshanba qonuni paytida U Ishayoning quruq daraxtlar sifatida tasvirlangan bichilganlarini yig‘adi. Agar ular ahdni mahkam tutsalar, endi Xudoning muqaddas tog‘idan ajratilmaydilar.

Xoja yoki quruq daraxt o‘limni ifodalaydi. Xoja nasl qoldira olmaydi va quruq daraxtda hayot yo‘q. Va‘da shuki, agar o‘sha g‘ayriyahudiylar yoki o‘n birinchi soat ishchilari Shabbat bilan ifodalangan ahdni qabul qilsalar, o‘g‘illar va qizlarga ega bo‘ladilar. Avval U Isroilning quvg‘in qilinganlarini yig‘adi, so‘ng o‘sha quvg‘in qilinganlarni bir bayroq-alomat sifatida yuksaltiradi va keyin O‘zining boshqa suruvini yig‘adi. Birinchi va ikkinchi yig‘ilishlar 9/11 dan Yakshanba qonunigacha bo‘lgan davrni, Muqaddas Ruh sepib turgan paytni, shuningdek Yakshanba qonunidan boshlab Mikoil o‘rnidan turadigan va keyingi yomg‘ir o‘lchovsizlik bilan yog‘diriladigan paytgacha bo‘lgan davrni ifodalaydi. Har ikkala davrda ham keyingi yomg‘ir bir xabardir; agar u sizda bo‘lsa, quvonch keltiradi, agar sizda bo‘lmasa, sharmandalik keltiradi.

Matto kitobi Vahiy kitobining o‘n to‘rtinchi bobidagi uch farishtani ifodalovchi uch yo‘nalishga bo‘lingandir. Bu uch yo‘nalishning har biri ham uch farishtaning fraktallarini o‘z ichiga oladi. O‘n birinchi bobdan yigirma ikkinchi bobgacha bo‘lgan ikkinchi yo‘nalish markazdir, chunki u birinchi va uchinchi farishtalar orasida joylashgan ikkinchi farishtadir. Matto kitobining o‘zi ham markaziy yo‘nalishdir, agar biz o‘n birinchi bobdan yigirma ikkinchi bobgacha bo‘lgan qismlarni Ibtido va Vahiyning ahd boblari kontekstida ko‘rib chiqsak.

Ahdga oid o‘n ikki bobning markazi Mattonikidir, va Mattoning uch qatorining markaziy qatori ham aynan shu o‘n ikki bobda topiladi. O‘sha o‘n ikki bobning markazi bir yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanishidir. Bu markaziy nuqta uch oyat bilan ifodalanadi va ular Ibtido hamda Vahiyning ahdga oid o‘n ikki bobidagi uch markaziy oyatga mos keladi.

Butrus markaziy nuqtaning markaziy nuqtasining markaziy nuqtasidir va u birinchi hamda oxirgi Masihiy kelinni ifodalaydi. Bu Alfa va Omeganing imzosidir. Palmoniy, shuningdek, Butrusning ismi o‘zgartirilishiga O‘z imzosini qo‘ydi, qachonki U ingliz tilida Butrus ismining jumboq-sirini tuzganida. Iso Butrusga ibroniy tilida gapirdi, bu suhbat esa yunon tilida qayd etildi va shundan

keyin ingliz tiliga o'tkazildi. Ingliz tilida Palmoniy Butrusni ingliz alifbosining 16-harfi, undan keyin 5-harfi, undan keyin 20-harfi, undan keyin 5-harfi va undan keyin 18-harfi orqali nomladi; U, Palmoniy sifatida, ibroniy tilidan yunon tiliga, yunon tilidan esa ingliz tiliga o'tadigan ismni yaratganida, buni to'la bilgan edi. U, shuningdek, inglizcha ism o'sha besh harfni ko'paytirish orqali bir yuz qirq to'rt ming soniga yetib boradigan bir jumboqni hosil qilishiga ham asos soldi. Palmoniy, birinchi hamda oxirgi Zot bo'lgan U, Butrus ismini tashkil etuvchi o'sha besh inglizcha harfning birinchisi va oxirgisi 16- va 18-harflar bo'lishini belgiladi, chunki Butrus ismi Matto 16:18 da uchrashi kerak edi.

Butrus haqidagi bularning barchasiga qaramay, biz hali ham "oltin nisbat" masalasiga to'xtalishimiz kerak. Oltin nisbat Matto 16:18 bilan ifodalanadi, chunki bu nisbat 1.618 dir. Oltin nisbat tabiatdagi fraktallar bilan bog'liq, va Palmoni Butrusni Matto 16:18 da joylashtirganida, Palmoni Ishayo 22:22 da Eliyaqimning yelkasiga qo'yilgan bashoratli kalit hamda ushbu parcha doirasida Butrusga va jamoatga berilgan bashoratli kalitlar bashoratli fraktallarni o'z ichiga olishini ko'rsatmoqda.

Uchinchi soatda Caesarea Philippidan to'qqizinchi soatda Caesarea Maritimagacha bo'lgan hodisa, Masih xochga mixlangan uchinchi soatdan boshlab Korniliy Butrusni chorlatgan to'qqizinchi soatgacha bo'lgan davrning fraktalini ifodalaydi. Xochga mixlanishning uchinchi soatidan boshlab Pentikost kunida ma'badda to'qqizinchi soatda bo'lgan Butrusgacha cho'zilgan Pentikostal mavsum, xochdan Korniliygacha bo'lgan 1,260 kunning fraktalidir. Otaning uch marta so'zlagani uch farishtaning fraktali bo'lgani kabi, Isoning faqat Butrus, Yoqub va Yuhannoni uch marta o'zi bilan olgani ham shundaydir. Butrus bir yuz qirq to'rt mingni tasvirlaydigan oyatlarga kodlangan bashoratli ma'lumot, mavjud bo'lgan har qanday haqiqat qadar teran bo'lib, shunga qaramay, biz hali ham Daniel o'n birinchi bobda Butrusni Paniumga joylashtirmadik.

Biz bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

Iso Masihning havoriysi Butrusdan Pontus, Galatiya, Kappadokiya, Osiyo va Bitiniyaga tarqalib ketgan musofirlarga, Xudo Ota oldindan bilganiga ko'ra tanlanganlarga, Ruhning muqaddas qilishi orqali itoatga va Iso Masihning qoni sepilishiga atalganlarga: sizlarga inoyat va tinchlik ko'paytirilgan bo'lsin. Rabbimiz Iso Masihning Xudosi va Otasi muborak bo'lsin, U O'zining mo'l rahm-shafqatiga ko'ra, Iso Masihning o'liklardan tirilishi orqali bizni qaytadan tirik umidga tug'dirdi, sizlar uchun osmonlarda saqlab qo'yilgan, buzilmas, bulg'anmas va so'nmas merosga, ya'ni oxirgi zamonda ayon qilinishga tayyor bo'lgan najotga imon orqali Xudoning qudrati bilan qo'riqlanayotgan sizlar uchun.

Unda sizlar nihoyatda shodlanasizlar, garchi hozir, agar zarur bo'lsa, turli sinovlar tufayli bir muddat g'amga botgan bo'lsangiz ham; toki olovda sinalsa-da, halok bo'ladigan oltindan ancha qimmatli bo'lgan imoningizning sinovi Iso Masih zohir bo'lganida maqtovg'a, sharafig'a va ulug'vorlikka sazovor deb topilsin. Sizlar Uni ko'rmagan bo'lsangiz ham, sevasizlar; hozir Uni ko'rmay turib ham, Unga ishongan holda, ifoda etib bo'lmas va ulug'vorlikka to'la quvonch bilan shodlanasizlar; imoningizning natijasini, ya'ni jonlaringizning najotini qabul qilmoqdasizlar.

Bu najot haqida sizlarga kelajak bo‘lgan inoyat to‘g‘risida bashorat qilgan payg‘ambarlar sinchiklab surishtirdilar va diqqat bilan tadqiq qildilar. Ular ichlarida bo‘lgan Masihning Ruhi Masihning azob-uqubatlarini va ulardan keyin keladigan ulug‘vorlikni oldindan shahodat qilganida, bu qaysi vaqtni yoki qanday zamonni bildirayotganini izladilar. Ularga ayon qilindiki, ular bu narsalar bilan o‘zlariga emas, balki bizga xizmat qilgan ekanlar; endi esa bu narsalar sizlarga osmondan yuborilgan Muqaddas Ruh orqali sizlarga Xushxabarni va‘z qilganlar tomonidan ma‘lum qilindi; farishtalar ham bu narsalarga nazar tashlashni orzu qiladilar.

Shu bois aqlingizning belini bog‘lang, hushyor bo‘ling va Iso Masihning zohir bo‘lishida sizlarga keltiriladigan inoyatga to‘la umid bog‘lang; itoatkor farzandlar singari, jaholatingizdagi avvalgi shahvatlarga moslashmanglar. Balki sizlarni da‘vat etgan Zot muqaddas bo‘lgani kabi, sizlar ham har turmush tarzingizda muqaddas bo‘linglar. Chunki yozilgandir: «Muqaddas bo‘linglar, chunki Men muqaddasman».

Agar sizlar har bir kishining ishiga yarasha yuz-xotir qilmay hukm qiluvchi Otani da‘vat etsangiz, bu yerda g‘ariblikda o‘tayotgan vaqtingizni qo‘rquv bilan kechiringlar. Chunki bilasizlarki, ota-bobolaringizdan rivoyat bo‘lib o‘tgan behuda turmush tarzingizdan sizlar kumush va oltin kabi chiriydigan narsalar bilan emas, balki nuqsonsiz va dog‘siz Qo‘zichoqning qoni singari bo‘lgan Masihning qimmatbaho qoni bilan qutqarildingizlar. U, albatta, dunyo bunyod etilishidan avval belgilab qo‘yilgan edi, ammo sizlar uchun bu oxirgi zamonlarda zohir qilindi. Sizlar U orqali, Uni o‘liklardan tiriltirgan va Unga ulug‘vorlik bergan Xudoga imon keltirasizlar, toki imoningiz va umidingiz Xudoda bo‘lsin. Ruh orqali haqiqatga itoat etib, qalblaringizni riyosiz birodarlik muhabbatiga poklaganingiz uchun, bir-biringizni pok yurakdan jo‘shqin sevginglar. Chunki sizlar qaytadan tug‘ilgansizlar — chiriydigan urug‘dan emas, balki chirimaydigan urug‘dan, abadiy tirik va boqiy qoluvchi Xudoning kalomi orqali. Zero, barcha bashar o‘tga o‘xshaydi, va insonning butun ulug‘vorligi o‘tning guliga o‘xshaydi. O‘t quriydi, uning guli esa to‘kilib ketadi. Ammo Egamizning kalomi abadulabad turadi. Sizlarga Injil orqali va‘z qilingan kalom esa shudir. 1 Butrus 1:1–25.